

Depiction of Health

2016; 7(2): 57-63

<http://dohweb.tbzmed.ac.ir>

Promoting Information Literacy by Promoting Health Literacy in the Information Society

Meisam Dastani¹, Masoume Sattari*²

Article Info:

Article History:

Received: 2016/06/18

Accepted: 2016/08/08

Published: 2016/09/20

Keywords:

- Health Literacy
- Information Literacy
- Information Society

Abstract

In the information society, the production, distribution and use of information are freely and widely available for all issues of life. Proper and appropriate use of reliable information is especially important in health care. The present study introduces the concepts and benefits of health literacy and information literacy and its role in improving health literacy. This study was a review based on the concepts of information society, information literacy and information education to present importance of promoting information literacy on health literacy in the information society. The information society is presented by providing a platform of information technology and computer systems to attempt to exchange and develop information among people in the community. Currently, electronic and web-based health information in the mass form is available. Information as a fundamental base of the information society is a phenomenon that our decisions are affected in relation to various issues such as safety and health issues. It is important to avoid the mass of invalid, incorrect and inappropriate information which is available on the internet. This requires information literacy skills such as identifying, accessing and evaluating information. In general, it can be said that the promotion of health literacy in communities requires learning different skills in the form of information literacy. Data obtained from this study can be used in developing the long term health programs to prevention of non-communicable diseases in our country.

Citation: Dastani M, Sattari M. Promoting Information Literacy by Promoting Health Literacy in the Information Society. *Depiction of Health* 2016; 7(2): 57-63.

1. M.Sc. Library and Information Science (IT Management), Gonabad University of Medical Sciences, Gonabad, Iran.

2. M.Sc. Student of Medical Library and Information Science, Faculty of Management and Medical Informatics, Member of Student Research Committee, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran. (Email: masoumesattari@yahoo.com)

ارتقای سواد اطلاعاتی اساس ارتقای سواد سلامت در جامعه اطلاعاتی

میثم داستانی^۱، معصومه ستاری^{۲*}

چکیده

در جامعه اطلاعاتی که تولید، توزیع و استفاده از اطلاعات برای تمامی امور زندگی به صورت آزاد و گسترده در دسترس همگان قرار دارد، استفاده صحیح و مناسب از اطلاعات معتبر و مناسب به خصوص در امر سلامت از اهمیت به سزایی برخوردار است. مقاله حاضر با توجه به مفاهیم و مزیت‌های سواد سلامت و سواد اطلاعاتی به نقش آن در ارتقای سواد سلامت می‌پردازد. این مطالعه براساس مرور منابع علمی و مفاهیم جامعه اطلاعاتی، سواد اطلاعات و باسواد اطلاعاتی، به اهمیت تأثیر ارتقای سواد اطلاعاتی بر ارتقای سواد سلامت در جامعه اطلاعاتی پرداخته است. جوامع اطلاعاتی با فراهم کردن بستری از فناوری اطلاعات و سیستم‌های رایانه‌ای، سعی در گسترش و توسعه تبادل اطلاعات در بین افراد جامعه دارند. اطلاعات به‌عنوان رکن اساسی جوامع اطلاعاتی پدیده‌ای است که تصمیم‌گیری ما را در رابطه با مسائل مختلف، همچون سلامت و مسائل بهداشتی تحت تأثیر قرار می‌دهد. در حال حاضر اطلاعات سلامت در قالب‌های الکترونیکی و تحت وب، به صورت انبوه در دسترس افراد قرار گرفته است. نکته حایز اهمیت در این میان، اجتناب از انبوه اطلاعات نامعتبر، ناصحیح و نامناسب موجود در اینترنت است. این امر مستلزم کسب مهارت‌های سواد اطلاعاتی همچون شناسایی، دستیابی و ارزیابی اطلاعات است. به‌طور کلی می‌توان گفت که ارتقای سواد سلامت در جوامع اطلاعاتی کسب مهارت‌های مختلف در قالب سواد اطلاعاتی را می‌طلبد. اطلاعات به‌دست آمده از این بررسی می‌تواند در تدوین برنامه‌های بهداشتی بلند مدت کشور جهت پیشگیری از بیماری‌های غیر واگیر مورد استفاده قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: سواد سلامت، سواد اطلاعاتی، جامعه اطلاعاتی

داستانی م، ستاری م. ارتقای سواد اطلاعاتی اساس ارتقای سواد سلامت در جامعه اطلاعاتی. تصویر سلامت ۱۳۹۵؛ ۷(۲): ۶۳-۵۷.

۱. کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی (مدیریت فناوری اطلاعات)، دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی دانشگاه علوم پزشکی تبریز؛ عضو کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی تبریز (Email: masoumesattari@yahoo.com)

مقدمه

بهداشتی درمانی در سال‌های اخیر به‌طور چشمگیر افزایش یافته است. به‌طوری که ۶۶٪ بزرگسالان در اروپا و ۸۸٪ در آمریکا از اطلاعات بهداشتی و درمانی موجود در اینترنت استفاده می‌کنند (۱۱). گرایش برای گرفتن اطلاعات در مورد بیماری از طریق اینترنت قبل از مراجعه به پزشک نیز در حال افزایش است (۱۲). مصرف‌کنندگان اطلاعات سلامت موجود در اینترنت، سهولت استفاده، تنوع اطلاعات و محرمانه ماندن اطلاعات شخصی و بیماری خود را به‌عنوان مهمترین دلایل استفاده از این محل اطلاعاتی به‌عنوان جایگزینی جذاب به‌جای مشاوره با پزشک اعلام می‌دارند (۱۳). اطلاعات سلامت در محیط وب می‌تواند در قالب‌های الکترونیک دسترس‌پذیر باشد. اگرچه، امکان دسترسی سریع به منابع اطلاعات سلامت الکترونیک از طریق اینترنت وجود دارد، اما مهارت‌های زیادی برای دسترسی به اطلاعات و مهم‌تر از آن تبدیل این اطلاعات به دانش قابل استفاده برای سلامت فردی مورد نیاز است (۱۴). از طرفی اطلاعات سلامت در وب، همچنان دارای مشکلات قابل ملاحظه‌ای در زمینه کیفیت، دقت، صحت و خوانایی است (۱۵). به نظر می‌رسد عامه مردم مهارت لازم را جهت استفاده از اینترنت برای اخذ اطلاعات صحیح در مورد سلامت کسب نکرده‌اند (۱۶) و بیشتر توجه به مرتبط بودن اطلاعات با نیازهایشان دارند، تا معیارهای کیفیت اطلاعات در اینترنت (۱۷). این مسئله حرکت جوامع را به‌سوی جوامع اطلاعاتی که اساس آن به‌کارگیری فناوری در ارائه و تبادل اطلاعات است، با چالش مواجه می‌سازد. با توجه به مسائل بیان شده، سعی بر این است با بررسی مفاهیم مرتبط با ارتقای سواد سلامت در جامعه اطلاعاتی، به اهمیت تأثیر سواد اطلاعات در این زمینه بپردازیم.

جامعه اطلاعاتی

تقریباً از دهه ۸۰ میلادی به بعد موضوع جامعه اطلاعاتی به‌طرز فزاینده‌ای مورد توجه اندیشمندان، سیاست‌مداران و دانشمندان علوم اجتماعی قرار گرفته است. جامعه اطلاعاتی مبتنی بر فعالیت‌های متنوعی است، که به‌صورت مستقیم با تولید، توزیع و کاربرد اطلاعات مرتبط است. جامعه اطلاعاتی، گونه خاصی از جامعه است که سیستم‌های رایانه‌ای و فناوری اطلاعات را به‌طور وسیع به‌کار گرفته و ابزارها، نظام‌های اجتماعی، فرهنگ، وجوه مشترک و نظایر آن را در طیف خاصی بنا کرده است، که این طیف نسبت به انواع جامعه غیر بهره‌مند از این سیستم‌ها و فناوری، متفاوت است. یکی از ارکان اصلی این نوع جدید جامعه، اطلاعات است. در واقع اطلاعات به‌عنوان عنصر اصلی در این جامعه، به‌صورت گسترده در دسترس است (۱۸). در چنین جامعه‌ای استانداردهای زندگی، نظام‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تحت‌تأثیر پیشرفت‌هایی قرار گرفته است که در قلمرو اطلاعات هستند. جامعه اطلاعاتی با

ما در محیطی مملو از اطلاعات زندگی می‌کنیم. به این معنا که زندگی امروزی اصولاً پیرامون انتقال و تبادل اطلاعات درباره خود و اطرافیان مان می‌چرخد. این امر به‌دلیل پدیده انفجار اطلاعات و برداشت و تأیید بسیاری از محققان است؛ که ما در حال ورود به "جامعه اطلاعاتی" هستیم (۱). جامعه اطلاعاتی به جامعه‌ای اطلاق می‌شود که در آن کیفیت زندگی، گستره دگرگونی اجتماعی و توسعه اقتصادی به‌گونه‌ای روزافزون به اطلاعات و بهره‌وری از آن متکی باشد. در چنین جامعه‌ای، ارتباطات عامل واقعی انتقال برای ایجاد تحول در افراد به‌منظور دستیابی به اطلاعات است (۲). برخورداری از اطلاعات در زمینه‌های گوناگون از جمله سلامت و مسائل بهداشتی، از ارکان مهم و اساسی جامعه اطلاعاتی، نظام حقوق بشر و پیشرفت در جوامع است. مرور متون نشان می‌دهد که پایین بودن سطح سواد سلامت در جامعه، منجر به بروز مشکلاتی برای بیماران و سیستم درمانی، همچون عدم پیشگیری از بیماری، گرفتن اطلاعات نادرست از منابع (۳)، خطاهای پزشکی که بیمار مسئول وقوع آنها شناخته می‌شود (۴)، استفاده بیشتر از خدمات اورژانس، مصرف بیشتر داروها، توانایی کمتر برای مصرف مناسب داروها، درک نکردن برچسب‌های دارویی، پیام‌های بهداشتی و گزارش‌دهی ضعیف از وضعیت سلامت می‌شود (۵). همچنین سواد سلامت ناکافی، موجب استفاده کمتر از خدمات پیشگیرانه و فناوری اطلاعات و مراجعه مکرر و بیشتر به پزشک و مراکز درمانی می‌شود (۶و۷). سواد سلامت شامل مجموعه‌ای از مهارت‌های خواندن، شنیدن، تجزیه و تحلیل، تصمیم‌گیری و توانایی به‌کارگیری این مهارت‌ها در موقعیت‌های سلامتی است که لزوماً به سال‌های تحصیل یا توانایی خواندن عمومی بر نمی‌گردد (۸). بالا رفتن سطح سواد سلامت، خود متضمن به‌دست آوردن سطحی از دانش، مهارت‌های شخصی و اجتماعی از طریق ارتقای سواد سلامت در جامعه است. اهمیت این مسئله تاجایی است که سازمان جهانی بهداشت (WHO) در گزارشی، سواد سلامت را به‌عنوان یکی از بزرگترین تعیین‌کننده‌های امر سلامت معرفی نموده و به کشورهای جهان توصیه کرده است که انجمنی متشکل از تمامی افراد متأثر از این امر را، جهت پایش و هماهنگی فعالیت‌های استراتژیک، در خصوص ارتقای سطح سواد سلامت در جوامع مختلف ایجاد کنند (۷). ارتقای سواد سلامت نیز، توانمندسازی افراد در شناخت عوامل مؤثر بر سلامت فردی و اجتماعی، و تصمیم‌گیری صحیح در انتخاب رفتارهای بهداشتی و در نتیجه رعایت شیوه زندگی سالم می‌باشد (۹).

نتایج مطالعات مختلف نشان می‌دهد که هرچه سطوح سواد سلامت بالاتر رود، گرایش به استفاده از فناوری دیجیتال و اینترنت برای اهداف مرتبط با سلامت و مراقبت بهداشتی افزایش خواهد یافت (۱۰). استفاده از اینترنت جهت دستیابی به اطلاعات

(تا سال ۱۴۰۴)، فاصله زیادی دارد (۲۰). لزوم رسیدن به چنین هدفی، آشنایی با فناوری‌های مختلف اطلاع‌رسانی و به‌کارگیری این فناوری‌ها جهت جستجو، شناسایی، ارزیابی، بازیابی، سازماندهی و به‌کارگیری اطلاعات، در قالب کسب مهارت‌های سواد اطلاعاتی را می‌طلبد.

سواد اطلاعاتی

بر اساس تعریف انجمن کتابداران آمریکا، سواد اطلاعاتی، به‌عنوان مهارت فرد در تشخیص نیاز اطلاعاتی خود و توانایی یافتن، سازماندهی، ارزیابی و استفاده مؤثر از اطلاعات تعریف شده است (۲۲). در واقع سواد اطلاعاتی به معنای توانایی در اتخاذ رفتار اطلاع‌یابی مناسب، به‌منظور شناسایی اطلاعات مورد نیاز برای تأمین نیازهای اطلاعاتی است؛ به‌طوری‌که دسترسی به اطلاعات موردنظر به استفاده صحیح، اخلاقی و مؤثر از اطلاعات در جامعه منجر شود. اطلاعات موردنظر ممکن است از طریق هر کانال یا رسانه‌ای که میسر باشد به‌دست آید. بر این اساس سواد اطلاعاتی مجموعه مهارت‌هایی است که فرد را قادر می‌سازد نیاز اطلاعاتی خود را تشخیص دهد، با شناسایی منابع اطلاعاتی موجود به تدوین روش جستجو در این منابع پرداخته و پس از انجام جستجو اطلاعات به‌دست آمده را ارزیابی کرده و به منظور تولید اطلاعات جدید، پیوند لازم بین اطلاعات جدید با دانش قبلی را برقرار سازد.

هفت اصل مهم در سواد اطلاعاتی:

- ۱- قدرت تشخیص نیاز اطلاعاتی
- ۲- شناسایی روش‌های دسترسی به اطلاعات
- ۳- تدوین استراتژی‌های لازم برای جستجو
- ۴- مهارت‌های جستجو و دسترسی
- ۵- توانایی مقایسه و ارزیابی منابع
- ۶- سازماندهی، کاربرد و برقراری ارتباط
- ۷- نمایش اطلاعات و مشارکت در ایجاد دانش جدید (۲۳).

باسواد اطلاعاتی

باسواد اطلاعاتی فردی است که قادر است سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای کاربردی پایگاه داده و فناوری‌های دیگر را برای انجام امور گوناگون مربوط به تحصیل، حرفه و امور شخصی خود به‌کار گیرد. فرد باسواد اطلاعاتی، ارزش اطلاعات را تشخیص داده و وقتی برای حل مشکل به اطلاعات نیازمند است، توانایی پیدا کردن و تحلیل آن‌ها را داشته و قادر است محتوای اطلاعات را با دید انتقادی ارزیابی کند؛ همچنین استفاده از محتوای اطلاعاتی را به‌درستی و با مهارت انجام دهد و از طرفی، توانایی ایجاد محتوای کیفی را نیز داشته باشد. بنابراین افرادی که مایلند که به سواد اطلاعاتی دست یابند، ابتدا باید مهارت‌های تکنولوژی مربوطه را کسب کنند. در واقع یک با

به‌کارگیری علوم و دانش‌های مختلف فنی، تجربی و انسانی در صدد است تا از تمام عناصر و نیروهای موجود برای رسیدن به توسعه دانی محور استفاده کند. در چنین فضایی افراد و جامعه مدام در حال داد و ستد کالای اطلاعات هستند. در این شرایط جامعه اطلاعاتی به افراد این امکان را می‌دهد، تا فراگیری صحیح را بیاموزند و آن‌ها را از نحوه طبقه‌بندی، بازیابی و به‌کار گرفتن اطلاعات به گونه‌ای آگاه می‌سازد که برای دیگران نیز امکان آموختن دانش را فراهم کنند. برخی از سازه‌های جامعه اطلاعاتی عبارتند از:

- اطلاعات: عنصر ساختاری و حاوی نظام‌های اقتصادی - اجتماعی

شبکه اطلاع‌رسانی: ساختاری که مناطق مختلف دارای اطلاعات را توسط ابزارهای دوربرد ارتباطی، به یکدیگر مرتبط می‌سازد و باعث پردازش، جابه‌جایی و ذخیره اطلاعات می‌شود. نظام اطلاع‌رسانی: مجموعه‌ای سازمان‌یافته از مجموعه‌های دیگر است و قابلیت‌های اجتماعی دارد که این قابلیت از نظر بازدهی اجتماعی کاملاً قابل‌گیری است.

فناوری اطلاعات: فناوری اطلاعات که دراصل آمیزه‌ای از سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای رسانه‌ای و شبکه‌ای است، اصلی‌ترین حامل‌های تولید، گردآوری، مخابره، نمایش و انباشت اطلاعات اند (۱۹).

در مسیر شکل‌گیری جوامع اطلاعاتی، اصلاح سازه‌های ارتباطی و اطلاع‌رسانی، ایجاد امکانات لازم برای به‌کارگیری فناوری‌ها در سطوح مختلف (شامل ضبط، ذخیره‌سازی، پردازش، بازیابی، انتقال و دریافت اطلاعات)، تربیت نیروی انسانی متخصص و از همه مهم‌تر طراحی و تنظیم سیاست ملی اطلاع‌رسانی، اهمیت به‌سزایی دارد. فناوری‌های نوین ارتباطی، هر روز نسبت به گذشته پیشرفته‌تر، ساده‌تر، کوچک‌تر، انعطاف‌پذیرتر و با قابلیت‌های بیشتر در دسترس قرار می‌گیرند. توسعه فناوری ارتباطات و اطلاعات، نگرش‌ها و فرصت‌های نوینی را در فرآیند توسعه جامعه اطلاعاتی فراهم کرده و زمینه مناسبی برای ارتباطات دوسویه میان فرهنگ‌ها و اقتصادها و مراکز علمی دنیا به‌وجود آورده است. این درحالی است که در کشورهای درحال توسعه، ضعف مشهودی در تولید و توزیع اطلاعات و بهره‌گیری کارآمد از اطلاعات موجود، مشاهده می‌شود. در ایران هم مانند برخی کشورها، علی‌رغم تحولات سریع و پرشتاب در این حوزه، متأسفانه به‌دلیل فقدان برنامه‌های منظم، عدم آگاهی از اهمیت فناوری اطلاعات، عدم بسترسازی فرهنگی و عدم وجود زیرساخت‌های مناسب فنی و اطلاع‌رسانی، فرایند به‌کارگیری فناوری در شکل‌گیری جامعه اطلاعاتی با چالش مواجه است (۲۰ و ۲۱). براساس پژوهشی در این زمینه مشخص شد که ایران در رابطه با به‌کارگیری و پیاده‌سازی فناوری اطلاعات و ارتباطات رتبه ۹۴ را در میان سایر کشورها کسب نموده و تا رسیدن به جایگاه اول مورد نظر

راه‌اندازی و به‌کارگیری بسترهای فناوری اطلاعات از سوی دولت‌ها است. این امر همکاری مراکز اطلاع‌رسانی، کتابخانه‌ها و زیرساخت‌های فنی مناسب را می‌طلبد. در این راستا کتابداران و متخصصان اطلاعاتی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی نقشی حیاتی ایفا می‌کنند. چراکه آن‌ها می‌دانند چگونه می‌توان از کانال‌های مختلف فناوری، اطلاعات مناسب را بازیابی نموده و به‌کار گرفت.

نتیجه‌گیری

بسیاری از اندیشمندان و صاحب‌نظران علوم اجتماعی بر این باورند که ترکیب و هم‌گرایی فناوری‌های نوین ارتباطی در دهه‌های اخیر، سبب گشایش مرحله تازه‌ای در جوامع بشری شده است؛ مرحله‌ای که با اصطلاحاتی نظیر جامعه اطلاعاتی توصیف و تبیین شده است. بدیهی است حرکت به سمت شکل‌گیری جامعه اطلاعاتی الزامات و زیرساخت‌هایی طلب می‌کند، که خود مبتنی بر آموزش مهارت‌هایی خاص در جامعه دانش‌محور است. از طرفی در طول دهه گذشته نگرانی‌های مربوط به کسب مهارت‌های سواد و سلامتی، هشدار جدی برای بسیاری از نظام‌های ارائه مراقبت‌های اولیه بهداشتی بوده است. براین اساس، آموزش مردم و توانمندسازی جامعه جهت پیشگیری، مراقبت، کنترل و مدیریت وضعیت سلامت عمومی افراد، به یک اصل مهم تبدیل شده است. در این راستا جوامع اطلاعاتی با فراهم کردن بستری از فناوری‌های اطلاعاتی و سیستم‌های رایانه‌ای، سعی در گسترش و توسعه تبادل اطلاعات سلامت در بین افراد جامعه دارند. لزوم نیل به این هدف، کسب مهارت‌های سواد اطلاعاتی شامل شناسایی، دستیابی، مکان‌یابی و ارزیابی اطلاعات می‌باشد. افراد با کسب مهارت‌های سواد اطلاعاتی قادر خواهند بود محتوای اطلاعات را با دید انتقادی ارزیابی و از میان انبوه منابع، اطلاعات مناسب و مورد نیاز خود را به‌دست آورند. در این زمینه، مراکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌ها، کتابداران و متخصصان اطلاعاتی نقشی حیاتی ایفا می‌کنند. به‌طور مثال با توجه به پرستفاده بودن اینترنت در جوامع کنونی، لازم است تا انواع منابع وبی مرتبط با سلامت شناسایی و براساس کیفیت و یا سایر معیارها رتبه‌بندی و به‌عنوان زیربخشی در وبسایت کتابخانه‌ها تعبیه گردد. همچنین کتابداران می‌توانند با تکیه بر مهارت‌های اطلاعاتی خود با مراکز بهداشتی و بیمارستانی برای طراحی، توسعه و ارزیابی منابع وبی در حوزه سلامت همکاری کنند. به‌طور کلی با اتخاذ سیاست‌های آگاهانه و برنامه‌ریزی صحیح در راستای آموزش مهارت‌های سواد اطلاعاتی و حرکت در چهارچوب جوامع اطلاعاتی، فرصت‌ها و امکانات خوبی برای پیشرفت‌های همه‌جانبه در زمینه ارتقای سطح سواد سلامت افراد جوامع فراهم خواهد شد.

سواد اطلاعاتی قادر است نیاز اطلاعاتی خود را به خوبی تشخیص دهد، منابع اطلاعاتی معتبر را شناسایی و بازیابی کند و با استفاده مؤثر از اطلاعات، در صورت لزوم اطلاعات خود را با دیگران به اشتراک بگذارد. فرد با سواد اطلاعاتی، همواره در پی یادگیری است و برای یادگیری مادام‌العمر آماده است.

مهارت‌های لازم برای باسوادان اطلاعاتی:

۱- مهارت‌های فنی (سواد رایانه‌ای)

۲- مهارت‌های ذهنی (سواد عمومی یا سنتی)

۳- مهارت‌های ارتباطی و اطلاعاتی (۲۳).

نگاهی مجدد به تعریف سواد اطلاعاتی، با سواد اطلاعاتی و سواد سلامت (که در ابتدای مقاله به آن اشاره شد) نشان‌دهنده تأکید این مفاهیم بر مفهوم اطلاعات، و مهارت‌های مورد نیاز برای دستیابی، ارزیابی و به‌کارگیری درست از آن است. این مسئله به‌خوبی ارتباط منطقی این مفاهیم را با هم نشان می‌دهد. به‌طوری‌که مطالعات انجام‌شده در زمینه ارتباط بین سواد اطلاعاتی و سواد سلامت نیز نشان داده است که توسعه مهارت‌های سواد اطلاعاتی، می‌تواند زمینه افزایش سواد سلامت جامعه را فراهم سازد (۲۴ و ۲۵).

سواد سلامت

سازمان سلامت جهانی، سواد سلامت را به‌عنوان مهارت‌های شناختی و اجتماعی در نظر گرفته است که تعیین‌کننده انگیزه و توانایی افراد برای به‌دست آوردن و دسترسی به اطلاعات، درک و استفاده از آن‌ها برای ارتقا و حفظ مناسب سلامت فردی است (۲۶). طبق شواهد موجود، پیامدهای مثبت ارتقای سواد سلامت جامعه در بهره‌گیری مناسب از خدمات بهداشتی به‌خوبی نمود پیدا می‌کند. چنان‌که افرادی که دارای سواد سلامت بالایی هستند، با مراکز خدمات بهداشتی همکاری بهتری برقرار می‌کنند و دستورات بهداشتی را به‌خوبی اجرا می‌کنند (۲۷). همان‌طور که قبلاً نیز اشاره شد، امکان دسترسی سریع به منابع اطلاعات سلامت از طریق اینترنت وجود دارد؛ اما مهارت‌های زیادی برای ارزیابی و دسترسی به اطلاعات معتبر و تبدیل این اطلاعات به دانش قابل استفاده برای سلامت فردی مورد نیاز است. نتایج برخی مطالعات در زمینه رابطه سواد سلامت و مهارت ارزیابی اطلاعات وبی نشان می‌دهد که افراد با سطح سواد سلامت پایین، از توانایی کمتری در ارزیابی اطلاعات، درک کیفیت و اعتماد به اطلاعات وبی برخوردارند (۲۸). براین اساس انتظار می‌رود فردی که دارای سواد اطلاعاتی مناسب است، در جستجوی اطلاعات حوزه سلامت نیز بهتر از سایرین عمل کرده، منابع معتبر حوزه سلامت را بهتر شناسایی کرده، اطلاعات درست را از اطلاعات نادرست و نامعتبر بهتر تشخیص داده و استفاده بهتری از اطلاعات مورد نیاز خود در حوزه سلامت بکند. کسب مهارت‌های سواد اطلاعاتی و ارتقای سواد سلامت اقشار مختلف جامعه در جوامع اطلاعاتی، مستلزم برنامه‌ریزی مناسب جهت

تضاد منافع

بدینوسیله نویسندگان اعلام می دارند این اثر حاصل یک

پژوهش مستقل بوده و هیچگونه تضاد منافی با سازمان یا اشخاص دیگر ندارد.

References

1. Webster F. Theories of the Information Society. Tehran: Ghaside Sara, 2001.
2. Encyclopedia of Library and Information. Information Society. Retrieved 18 September 2016. Available from: <http://portal.nlai.ir/daka/Wiki>
3. Mousaee M, Fatemi A, Sedaghati F. Study the factors and strategies to preserve patient rights. Social Welfare Quarterly. 2010; 10(39): 55-84.
4. Tabrizi JS, Gavvani V, Farahbajsh M. The partnership between the patient and society. Tabriz University of Medical Sciences and Health Services. Elvin, 2013.
5. Chew, L. D.; Bradley, K. A.; & Boyko, E. J. Brief questions to identify patients with inadequate health literacy. Fam Med. 2004;36(8): 94-588. PMID: 15343421
6. Bohlman LN, Panzer AM, Kindig DA. Health literacy: a prescription to end confusion. Washington (DC); National Academies Press, 2004.
7. WHO. Closing the gap in a generation: health equity through action on the social determinants of health: Commission on Social Determinants of Health final report. Geneva: World Health Organization; 2008.
8. Sihota S, Lennard L. Health literacy: being able to make the most of health. London: National Consumer Council; 2004.
9. Leuven KV, Prion S. Health Promotion in Care Directed by Nurse Practitioners. The Journal for Nurse Practitioners. 2007; 3(7): 456-461. doi:10.1016/j.nurpra.2007.04.024
10. Miller EA, West DM. Where's the revolution? Digital technology and health care in the internet age. Journal of Health Politics, Policy and Law. 2009; 34(2): 261-84.
11. Fathifar Z, Hosseini A, Alibeig M. Survey of Persian medical and health websites qualification with Silberg criteria. Journal of Health Administration. 2007; 10(28): 25-30 .
12. Hesse BW, Nelson DE, Kreps GL, Croyle RT, Arora NK, Rimer BK, et al. Trust and sources of health information: the impact of the Internet and its implications for health care providers: findings from the first Health Information National Trends Survey. Archives of internal medicine. 2005; 165(22): 2618-24. PMID: 16344419
13. Winker MA, Flanagan A, Chi-Lum B, White J, Andrews K, Kennett RL, et al. Guidelines for medical and health information sites on the internet: principles governing AMA web sites. Jama. 2000;283(12):1600-6. PMID: 10735398
14. Gilmour JA, Scott SD, Huntington N. Nurses and Internet health information: a questionnaire survey. JAdv Nurs. 2008; 61(1): 19-28. PMID: 18034820
15. Cotten SR, Gupta SS. Characteristics of online and offline health information seekers and factors that discriminate between them. Social science & medicine. 2004; 59(9): 1795-806. PMID: 15312915
16. Van Deursen AJ. Internet skill-related problems in accessing online health information. International journal of medical informatics. 2012; 81(1): 61-72.
17. Dastani M, Mohammadi H. Application Of Web Information Quality Criteria At Gonabad University Of Medical Sciences. Payavard Salamat. 2015; 9(3): 214-23 .
18. Derakhshan R, Ardavan M. The evolution of literacy in the information society. According to a report from The institute for Strategic Research Information Technology. Retrieved 10 September 2016. Available from: <http://www.isi.org.ir/Magezin/190/19print.asp>
19. Shokrkah Y. Information Society, several fundamental positions. Rasaneh. 2005; (62):14-29.
20. Forghani MM, Shahghasemi Z. Position of Iran in the global information society. Sterategic studies of globalization journal. 2015;6(15).
21. Tajabadi R, Rahimi M, Shabani S. Challenges on the ethics in information technology development and evaluate of the information society. The first congress of cyberspace and emerging social pathology. Tehran, 2012. Retrieved 21 August 2016. Available from: <http://nopadid.mcls.gov.ir/Maghalat/>
22. American Library Association (ALA). (2006)..Information literacy competency standards for Higher Education. Retrieved 21 August 2016. Available online: <http://www.ala.org/ala/acrl/acrlstandards/informationliteracycompetency.cfm>
23. Parirokh M. Eaching Information Literacy: Concepts, Methods and Applications. Tehran: Ketabdar, 1386.
24. Mahmudi H, Taheri A. Study of the relationship Information literacy Graduate Education students of Ferdowsi University of Mashhad. Human Information Interaction. 2015; 2(2): 31-41.
25. Hirvonen, N. Health information matters : everyday health information literacy and behaviour in relation to health behaviour and physical health among young men. Oulu: University of Oulu, 2015. Retrieved 30 Jun 2016. Available at: <http://jultika.oulu.fi/files/isbn9789526210407.pdf>

26. World Health Organization. Division of Health Promotion, Education and Communications Health Education and Health Promotion Unit. Health Promotion Glossary. Retrieved 30 Jun 2016. Available from:
<http://www.who.int/healthpromotion/about/HPR%20Glossary%201998.pdf>
27. Peerson, A. Saunders, M. Health literacy revisited: what do we mean and why does it matter?. *Health Promot Int.* 2009; 24(3): 96-285.
doi: 10.1093/heapro/dap014. Epub 2009 Apr 16.
28. Diviani, N. Putte, B. Giani, S. Weert, J. Low Health Literacy and Evaluation of Online Health Information: A Systematic Review of the Literature. *J Med Internet Res.*17(5): e112.
doi:10.2196/jmir.4018